

EUROOPAN
KOMISSIO

Strasbourg 10.3.2026
COM(2026) 115 final

KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE

kansalaisten energiapaketista

{SWD(2026) 115 final}

Kansalaisten energiapaketti – Kohtuuhintaista energiaa kaikille

Kaikkien eurooppalaisten saatavilla pitäisi olla kohtuuhintaista puhdasta energiaa tavalla, joka takaa asumisen mukavuuden ja kestävyys. **Kohtuuhintainen energia** on välttämätön edellytys turvalliselle, ihmisarvoiselle elämänlaadulle, jossa ei kärsitä köyhyydestä. Se on myös keskeistä oikeudenmukaisuuden ja osallisuuden varmistamisen kannalta erityisesti haavoittuvassa asemassa olevien ryhmien osalta ja kaikkien sukupolvien tilanteessa. Jos energian hinnat ovat liian korkeat, koko talous kärsii – kulutus laskee ja yritystoiminta hidastuu. Kansalaisten energiapaketilla on tarkoitus puuttua juuri tähän.

Varmin tapa hankkia kohtuuhintaista energiaa on tukeutua **puhtaaseen energiaan, jota Eurooppa voi tuottaa itse**. Siksi on lisättävä eurooppalaisten mahdollisuuksia siirtyä kaasusta sähköpohjaisiin puhtaampiin vaihtoehtoihin. **Sähköistäminen** alentaa ja vakauttaa hintoja ajan mittaan lisäten samalla Euroopan riippumattomuutta, kestävyttä ja kilpailukykyä. Jäsenvaltioiden tehtävänä tässä yhteydessä on luoda oikeanlaisia kohdennettuja kannustimia – esimerkiksi tehdä sähkön käytöstä houkuttelevampaa verokannustimien ja alhaisempien verojen avulla.

Joustavuuden ansiosta älymittareilla varustetut kodit voivat käyttää energiaa silloin, kun sähköä on runsaasti saatavilla ja se on halvempaa. Sähköajoneuvojen älykäs ja kaksisuuntainen lataus voi tukea tätä joustavuutta entisestään. Jotta tämä toimisi, kansalaisten saatavilla on oltava luotettavaa tietoa ja erilaisiin (myös vammaisten) tarpeisiin mukautettua neuvontaa, kohtuuhintaista teknologiaa sekä palveluja, jotka palkitsevat käyttäjiä sähkönkulutuksen siirtämisestä huippuajoilta edullisemmille ajanjaksoille. Erityistä huomiota on kiinnitettävä digitaalisesta syrjäytymisestä kärsiviin ryhmiin. Tuoreen Eurobarometri-tutkimuksen¹ mukaan EU:n energiankuluttajat haluavat parantaa haavoittuvassa asemassa olevien ja energiaköyhyydestä kärsivien kuluttajien **suojelua** sekä lisätä **energialaskujen selkeyttä ja läpinäkyvyyttä**.

Kansalaisten – esimerkiksi viljelijöiden, maaseudun asukkaiden, pienyritysten omistajien tai päiväkotien – pitäisi voida tehdä yhteistyötä tuottaakseen ja **jakaakseen** itse tuottamaansa energiaa. Tämä vähentäisi paikallisiin energiaverkkoihin kohdistuvaa painetta ja ehkäisisi tarpeettomia energiainfrastruktuuri-investointeja. **Energiayhteisöjen** perustamista koskevien taloudellisten ja teknisten vaatimusten olisi oltava selkeitä ja yksinkertaisia. Kuluttajien vaikutusmahdollisuuksien lisääminen hyödyttää myös eurooppalaisia **puhtaiden teknologioiden** valmistajia ja sähköntoimittajia, sillä innovatiivisten tuotteiden (kuten lämpöpumppujen) ja palvelujen (kuten sosiaaliperusteisten leasingjärjestelyjen ja maalämmön palvelumallin eli HaaS-palvelun, *heat-as-a-service*) kasvava kysyntä tuo investointivarmuutta ja auttaa lisäämään kasvua näillä työmarkkinoilla. Nämä innovatiiviset teknologiat parantavat myös energian ja veden välistä yhteyttä eli ns. energia-vesi-nexusta erityisesti kuivuuden ja helleaaltojen aikana ja auttavat siten pienentämään energialaskuja².

Kansalaisten energiapaketilla pyritään puuttumaan myös **energiaköyhyyteen**. Liian monet EU:n kansalaiset kärsivät tällä hetkellä tästä vakavasta tilanteesta, joka vaikuttaa suhteettomasti haavoittuvassa asemassa oleviin ryhmiin sekä maaseutualueisiin, syrjä-alueisiin, syrjäisimpiin alueisiin ja saariin. Vuonna 2024 lähes 10 prosenttia EU:n kansalaisista ei pystynyt lämmittämään kotiaan riittävästi talvella, ja kesällä taas jäähdytystarpeet kasvavat monissa kodeissa. Rakennusten energiatehokkuuden parantaminen sekä siirtyminen halvempaan sähköiseen lämmitykseen ja jäähdytykseen tai kaukojärjestelmiin uusiutuvan energian pohjalta on olennaista energiaköyhyyden ja asumismenojen vähentämiseksi.

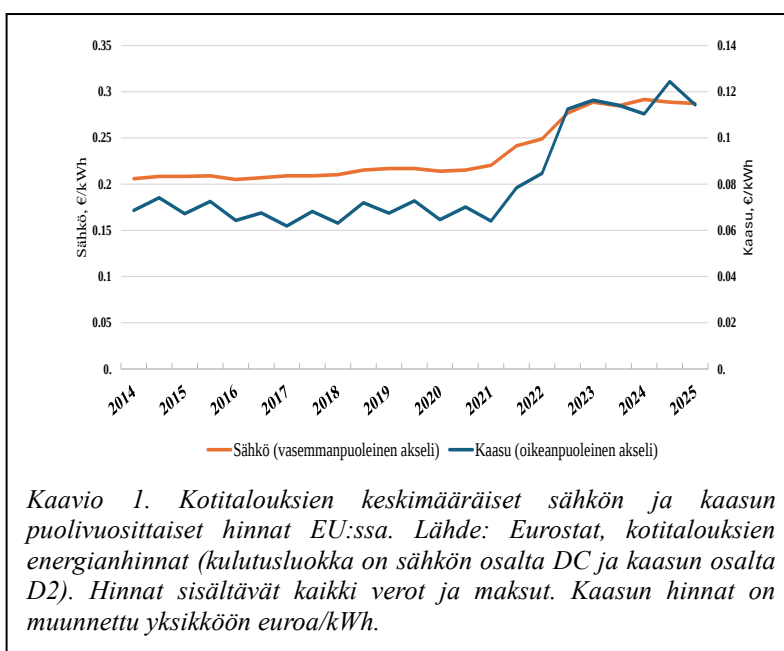
¹ [Flash-eurobarometri 566](#), *Consumer behaviour in the energy transition*, joulukuu 2025.

² Euroopan vesiresilienssi-strategia, COM/2025/280 final.

Tätä varten on jo olemassa vankka joukko EU:n lakeja, mutta niiden **täytäntöönpano** on edelleen epätasaista. EU:n lainsäädännön tehokkaan täytäntöönpanon varmistaminen on keskeistä sen varmistamiseksi, että kansalaiset voivat hyödyntää oikeuksiaan kaikilta osin. **Paikallisviranomaiset** ovat avainasemassa kansalaisten tukemisessa energiasiirtymässä tarjoamalla hallinnollista, teknistä ja taloudellista neuvontaa erityisesti silloin, kun on kyse energiaköyhyyteen puuttumisesta ja sellaisten ryhmien tavoittamisesta, joilla on erityistarpeita. Tämä tiedonanto täydentää muita kohtuuhintaista energiaa koskevia komission aloitteita³. Sen tarkoituksena on tehostaa yhteisiä toimia hallinnon kaikilla tasoilla ja saada aikaan tuloksia Euroopan kansalaisten hyväksi. Tätä varten siinä esitetään konkreettisia toimia, joilla pyritään i) pienentämään kotitalouksien energialaskuja, ii) suojelemaan kuluttajia ja lisäämään heidän vaikutusmahdollisuuksiaan, iii) torjumaan energiaköyhyyttä ja iv) panemaan tehokkaasti täytäntöön olemassa oleva EU:n lainsäädäntö.

PILARI I: KOTITALOUKSIEN ENERGIALASKUJEN PIENENTÄMINEN

Korkeat energianhinnat vahingoittavat Euroopan taloutta ja kansalaisia. Kotitalouksien sähkön hinnat nousivat jyrkästi kriisin aikana ja ovat edelleen korkealla, mikä vahingoittaa suhteettomasti heikommassa asemassa oleviin ryhmiin. EU:n kotitalouksien sähkön vähittäishinnat ovat 36 prosenttia vuosien 2014–2020 keskiarvoa korkeammat ja kaasun vähittäishinnat 68 prosenttia saman ajanjakson keskiarvoa korkeammat. Vertailukohtana voidaan pitää inflaatiota, joka oli samalla ajanjaksolla 26 prosenttia, mikä tarkoittaa, että hinnat ovat nousseet 10 prosenttia inflaatiokorjauksen jälkeen.

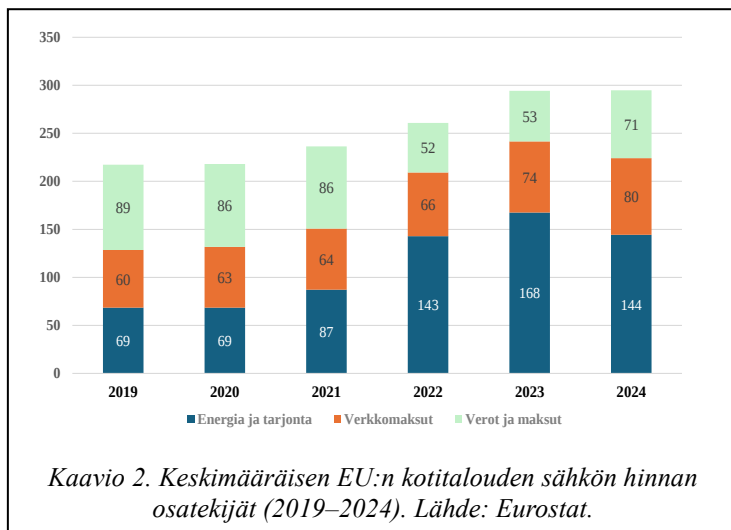

Kaavio 1. Kotitalouksien keskimääräiset sähkön ja kaasun puolivuositteittaiset hinnat EU:ssa. Lähde: Eurostat, kotitalouksien energianhinnat (kulutusluokka on sähkön osalta DC ja kaasun osalta D2). Hinnat sisältävät kaikki verot ja maksut. Kaasun hinnat on muunneltu yksikköön euroa/kWh.

Kansalaisten energialaskuihin vaikuttavat **verkkomaksut, kansalliset verot ja maksut, energian tukkuhinta** ja yksilöllisen **kulutuksen** taso. Kansalliset energiaverot ja verkkomaksujen laskenta ovat pääasiassa jäsenvaltioiden ja niiden sääntelyviranomaisten vastuulla, mikä antaa niille työkaluja parantaa energialaskujen kohtuuhintaisuutta. Siksi komissio ehdottaa tältä osin neljää konkreettista toimea.

Toimi 1: Sähköön kohdistuvien verojen ja maksujen alentaminen EU:n vähimmäistasolle kotitalouksien osalta

³ Näitä ovat [puhtaan teollisen kehityksen ohjelma](#), [kohtuuhintaista energiaa koskeva toimintasuunnitelma](#), [kohtuuhintaista asumista koskeva eurooppalainen suunnitelma](#), [Euroopan verkkopaketti](#) ja [EU:n kaupunkiagenda](#) sekä tulevat sähköistämistästrategia, lämmitys- ja jäähdytysstrategia ja energia-alan digitalisaatiota koskeva strateginen etenemissuunnitelma.

Sähköön kohdistuvat verot ja maksut muodostavat keskimäärin 25 prosenttia kotitalouksien sähkön hinnasta ja 15 prosenttia yritysten sähkön hinnasta. Jäsenvaltiot voivat alentaa kansallisia energiaveroja ja -maksuja, mukaan lukien ylimääräiset verot ja maksut, jotka eivät liity energiaan (esim. sähkölaskuihin lisätyt yleisradiotoimintaan liittyvät maksut⁴). Energiaan liittymättömien kustannusten poistaminen pienentää kaikkien, erityisesti haavoittuvassa

asemassa olevien kotitalouksien, sähkölaskua.

Osa jäsenvaltioista⁵ on alentanut tai on alentamassa veroastetta energiaveroille teollisuudenaloille. Verotuksen alentaminen osoittautui tehokkaaksi myös energialaskujen tilapäisessä hillitsemisessä energiakriisin aikana, erityisesti silloin, kun sähkön vähittäishinta oli huomattavasti kaasun vähittäishintaa korkeampi. Nykyisen energiaverotusdirektiivin ja arvonlisäverodirektiivin mukaan jäsenvaltiot voivat joustavasti alentaa vähimmäisveroasteita valmisteverolle ja arvonlisäverolle sähkön hintojen osalta. Tämä vaikuttaisi välittömästi sähkön hintoihin ja myös auttaisi nopeuttamaan loppukäytön sähköistämistä.

Tavoite	Kuluttajien sähkölaskujen pienentäminen ja sähköistämisen tukeminen
Tulos	Kansalaisten laskut voisivat pienentyä 14 prosenttia eli keskimäärin 200 euroa vuodessa.
Toimet	Jäsenvaltioiden olisi edistettävä kotitalouksien sähkölaskujen pienentämistä tarkistamalla verotusta ja hyödyntämällä kaikilta osin EU:n lainsäädännön tarjoamia joustomahdollisuuksia sekä harkitsemalla sähkön valmisteverojen kohdennettua poistamista kokonaan tai osittain esimerkiksi energiaköyhien ja haavoittuvassa asemassa olevien kotitalouksien osalta.

Toimi 2: Paikallisten kuluttajien verkkokustannusten alentaminen

Kuluttajien maksamat **verkkotariffit** kattavat kustannukset, joita aiheutuu energian siirtämisestä heidän koteihinsa. Verkkotariffien osuus **sähkön hinnoista on neljäsosasta kolmasosaan**, ja ne ovat keskeisessä asemassa energian kohtuuhintaisuuden kannalta. EU:n lainsäädännöllä suojellaan kuluttajia edellyttämällä, että verkonhaltijoiden kuluttajilta perimät maksut ovat kustannuksia vastaavia ja läpinäkyviä, että niissä otetaan huomioon verkon turvallisuuden ja joustavuuden tarve ja että ne vastaavat tosiasiallisesti toteutuneita

⁴ Italiassa, Kreikassa ja Portugalissa sähkölaskuihin lisätään yleisradiotoimintaan liittyviä maksuja.

⁵ Saksa ja Ranska.

kustannuksia.⁶ Tariffien ja niihin liittyvien kustannusten hyväksyminen kuuluu riippumattomille kansallisille sääntelyviranomaisille.

Energiayhteisöt, jotka tuottavat energiaa omaan käyttöönsä tai jakavat sitä naapuriensa kanssa, voivat auttaa vähentämään paikallisten verkkojen käyttöä ja välttämään investointeja ylimääräiseen infrastruktuuriin. Joustavuus suhteessa verkkotariffeihin, jotka pienentävät energiayhteisöjen ja energiaansa jakavien kansalaisten energialaskuja, kannustaisi paikalliseen energiantuotantoon ja -kulutukseen ja hyödyttäisi kaikkia verkonkäyttäjiä.

Komissio julkaisi vuonna 2025 **verkkotariffeja koskevat ohjeet**⁷, joilla autetaan kansallisia sääntelyviranomaisia pitämään verkkomaksut – ja siten myös kuluttajien laskut – alhaisina. Ohjeiden nopea täytäntöönpano auttaisi alentamaan kaikkien kuluttajien verkkomaksuja. Komissio kannustaa sääntelyviranomaisia soveltamaan tiukkaa lähestymistapaa, kun ne arvioivat kustannuksia ja tuloja, ja ottamaan kaikilta osin huomioon mahdollisuuden korvata kalliita infrastruktuuri-investointeja joustavuudella ja kysyntäjoustolla. Verkkotariffeja koskevien ohjeiden jatkotoimenä komissio tekee yhteistyötä kansallisten sääntelyviranomaisten kanssa energiasiirtymän nopeuttamiseksi muun muassa palkitsemalla energiayhteisöjen ja energian jakamisen myönteisistä vaikutuksista.

Tavoite	Kuluttajien verkkotariffien alentaminen
Tulos	Joustava kulutus sekä joustava paikallinen sähköntuotanto ja -kulutus, jotka tukevat verkkoinvestointitarpeiden vähentämistä ja toiminnan tehostamista.
Toimet	Kansallisia sääntelyviranomaisia kannustetaan harkitsemaan kohdennettuja kannustimia verkkotariffeissa joustavan paikallisen kulutuksen (esim. energiayhteisöt ja energiaansa jakavat kansalaiset) edistämiseksi, mikä vähentäisi verkon kokonaiskustannuksia, sekä arvioimaan erityisesti energiayhteisöjen ja energian jakamisen tarjoamia joustomahdollisuuksia verkkomaksuja suunnitellessaan. Komissio tekee tiivistä yhteistyötä ACERin ja kansallisten sääntelyviranomaisten kanssa verkkomaksujen suunnittelua koskevien komission ohjeiden nopeaan täytäntöönpanoon liittyen.

Toimi 3: Puhtaiden ja energiatehokkaiden teknologioiden käytön edistäminen

Vuonna 2023 EU:n kotitaloudet käyttivät energiaa eniten **asuntojen lämmitykseen** (62,5 % energian loppukulutuksesta asuntosektorilla) ja seuraavaksi eniten **veden lämmitykseen** (15,1 %).⁸ EU:n **energiamerkkeihin** liittyy jo nyt säästöpotentiaalia, ja ne antavat kuluttajille hyödyllisiä neuvoja esimerkiksi kodinkoneita koskevissa ostopäätöksissä.⁹ Energialaskuja pystytään pienentämään **kotitalouksien energianhallintajärjestelmien ja nykyaikaisten energiaälykkäiden laitteiden** avulla. Siirtyminen sähköiseen liikkumiseen tarjoaa lisämahdollisuuksia vähentää energiakustannuksia sähköajoneuvojen älykkään ja kaksisuuntaisen lataamisen avulla, mikä antaa kotitalouksille mahdollisuuksia optimoida sähkönkäyttöä. Niitä pidetään kuitenkin usein liian kalliina, pääasiassa korkeiden etukäteismaksujen vuoksi. Osa jäsenvaltioista on puuttunut tähän ottamalla käyttöön

⁶ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/944, annettu 5 päivänä kesäkuuta 2019, sähkön sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä ja direktiivin 2012/27/EU muuttamisesta (uudelleenlaadittu).

⁷ [Tiedonanto – Ohjeet tulevaisuuden vaatimukset huomioon ottavista verkkomaksuista energijärjestelmän kustannusten vähentämiseksi](#), C(2025) 4010 final.

⁸ Eurostat, [Energy consumption in households](#), kesäkuu 2025.

⁹ [Europeans attitudes towards energy policies – Syyskuu 2024 – Eurobarometri-tutkimus](#). Yli kolme neljäsosaa vastaajista oli käyttänyt EU:n energiamerkkiä viiden viime vuoden aikana.

innovatiivisia rahoitusmalleja, kuten leasing-vuokrauksen sosiaalisin perustein¹⁰. Tietyillä markkinoilla yritykset tarjoavat asiakkailleen puhtaita lämmitysjärjestelmiä (joihin sisältyy kunnossapito) antamalla kuluttajille mahdollisuuden maksaa kustannukset joustavina kuukausierinä¹¹. Kehitteillä on myös avustuksia pidemmälle meneviä järjestelmiä, mutta useimmissa tapauksissa niitä ei ole vielä otettu laajasti käyttöön.

Komissio kehottaa jäsenvaltioita ja yrityksiä menemään **pelkkiin avustuksiin perustuvaa toimintamallia pidemmälle** ja kehittämään **innovatiivisia energiapalveluja ja rahoitusratkaisuja**. Tällaisia voivat olla esimerkiksi järjestelmät, joissa sosiaaliperusteiseen leasing-vuokraukseen yhdistetään mahdollisuus kattaa alkuvaiheen pääomakustannukset, lämmön tarjoaminen palveluna¹² tai joustavat tariffit lämpöpumppujen ja ylläpitokustannusten osalta. Tämä parantaisi EU:n kansalaisten mahdollisuuksia käyttää puhtaita, energia- ja vesitehokkaita teknologioita, kohentaisi elämänlaatua esimerkiksi vähentämällä saastumista ja parantamalla sisätilojen viihtyisyyttä ja terveellisuutta ja pienentäisi energialaskuja. Asianmukaisesti suunnitellut järjestelmät, joissa **yhdistetään julkista ja yksityistä rahoitusta** sekä asetetaan etusijalle energiaköyhyydestä kärsivät ihmiset ja muut heikommassa asemassa olevat ryhmät, vaikuttavat myönteisesti pieni- ja keskituloisiin kotitalouksiin, joissa energiakustannusten osuus kotitalouden kokonaistuloista voi olla suhteettoman suuri. Samoin olisi tuettava investointeja puhtaiden tai energiatehokkaiden ratkaisujen käyttöönottoon kantaverkon ulkopuolisissa tilanteissa. Tulevalla puhtaan energian investointistrategialla¹³ komissio pyrkii saamaan liikkeelle yksityisiä energiatehokkuusinvestointeja.

Tavoite	Puhtaiden, tehokkaiden teknologioiden saatavuuden lisääminen innovatiivisilla ratkaisulla
Tulos	Rakennusten energiatehokkuuden parantuminen ja pienemmät energialaskut.
Toimet	Komissio tekee yhteistyötä jäsenvaltioiden ja sidosryhmien kanssa eurooppalaisen energiatehokkuuden rahoituskoalition puitteissa käytännöllisten, innovatiivisten energiapalvelumallien ja rahoitusratkaisujen sekä pelkkiä avustuksia pidemmälle menevien toimintamallien kehittämiseksi. Tähän sisältyvät haavoittuvassa asemassa olevien kotitalouksien tavoittamisessa sovellettavien parhaiden käytäntöjen jakaminen, kotitalouksien ja rakennusten energianhallintajärjestelmien ja energiaälykkäiden laitteiden käyttöönoton lisääminen sekä sähköistettyjen, joustavien ja tehokkaiden energiapalvelujen ja -teknologioiden saatavuuden parantaminen kotitalouksille (vuoden 2026 viimeinen neljännes).

¹⁰ Esimerkiksi Ranskassa on käynnistetty toinen sähköajoneuvoja koskeva sosiaaliperusteinen leasing-järjestelmä. Latviassa valtion omistama yhtiö tarjoaa yrityksille ja kotitalouksille rahoitusvaroja lainojen, takausten ja riskipääomarahastoihin tehtävien investointien kautta.

¹¹ Yksityisten energiatehokkuusinvestointien liikkeelle saamisesta annetun komission suosituksen liitteessä esitetyt hyvät käytännöt. COM(2026) 1526, suositus.

¹² Liiketoimintamalli (heat-as-a-service, HaaS), jossa asiakkaat maksavat käyttämästään lämmöstä infrastruktuurin tai polttoaineen sijaan.

¹³ COM(2026) 116 Puhtaan energian investointistrategia.

Toimi 4: Kuluttajien mahdollisuuksien lisääminen saada halvin tarjous ja vaihtaa toimittajaa nopeasti

EU:n lainsäädännössä kansalaisille annetaan **oikeus siirtyä** käyttämään vaihtoehtoisia energiantarjoajia.¹⁴ Kansalaisten arvioidaan kuitenkin menettävän keskimäärin **152 euroa vuosittain** siksi, että he eivät hyödynnä tätä mahdollisuutta.¹⁵ Yksi syy tähän on läpinäkyvyyden puute: kaikki olemassa olevat vertailuvälineet eivät välttämättä ole riittäviä tältä osin, ja vaikka välittäjäalustat voivat helpottaa vaihtamista, niiden liiketoimintamallit eivät aina ole selkeitä, mikä voi vaarantaa läpinäkyvyyden ja vastuuvollisuuden.

Komissio kehottaa jäsenvaltioita varmistamaan, että energiantoimittajat antavat asiakkailleen vähintään kerran vuodessa **edullisimpia hintoja koskevaa neuvontaa** asiakkaiden oman energiankäytön perusteella ja ottavat käyttöön **varhaisvaroitusjärjestelmän**, joka ilmoittaa, jos asiakkaan energiankulutus uhkaa ylittää merkittävästi sopimuksen tekohetkellä oletetun tason, sekä silloin, jos saataville tulee edullisempi tarjous.¹⁶ Tällaiset palvelut, jotka vastaavat muilla aloilla¹⁷ tarjottavia palveluja, antaisivat kuluttajille mahdollisuuden reagoida nopeasti ja muuttaa sopimustaan (esim. joustavasta kiinteäksi), mikä vaikuttaisi myönteisesti heidän laskuihinsa.

Kansalaisilla olisi oltava mahdollisuus saada **selkeää tietoa** sopimuksistaan. Heille olisi toimitettava tiivis yhteenveto hyvissä ajoin ennen sopimuksen tekemistä tai jatkamista. Jotta voidaan varmistaa, että haavoittuvassa asemassa olevat kuluttajat – myös ne kuluttajat, joilla ei ole digitaitoja tai -välineitä – voivat tosiasiallisesti käyttää oikeuksiaan, toimittajien olisi toimitettava tämä yhteenveto maksutta saavutettavassa muodossa ja useiden kanavien kautta. Komissio antaa ohjeita keskeisistä sopimusehdoista ja kannustaa toimittajia toimittamaan **vakiomuotoisen yhteenvedon**.

Toimittajien vaihtamisessa on myös tarpeettomia **teknisiä esteitä**. Niihin puuttumiseksi komissio aikoo vahvistaa toimittajia koskevat tekniset säännöt, joilla varmistetaan, että vaihtamiseen liittyvät back-office-toiminnot on mahdollista toteuttaa 24 tunnin kuluessa kaikkialla EU:ssa. Lisäksi **älymittareiden kattava käyttöönotto** jäsenvaltioissa on keskeistä: jotta kansalaiset voisivat käyttää oikeuksiaan tai hyödyntää joustopalveluja (ks. toimi 6), heillä on oltava selvä käsitys kuluttamastaan energiasta.

Tavoite	Energian toimittamista koskevien tarjousten läpinäkyvyyden ja vertailtavuuden parantaminen sekä toimittajan teknisen vaihtamisen mahdollistaminen 24 tunnin kuluessa
Tulos	Vaihtamisesta saatavat säästöt, jotka ovat arviolta jopa 152 euroa vuodessa .
Toimet	Komissio hyväksyy toimittajan vaihtamista koskevat tekniset säännöt (vuoden 2026 ensimmäinen neljännes), antaa suosituksen energiasopimusten keskeisiä ehtoja koskevasta yhteenvedosta (vuoden 2026 ensimmäinen neljännes) ja harkitsee suositusta energialaskujen vakiomuotoisista malleista (2027).

¹⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/944, annettu 5 päivänä kesäkuuta 2019, sähkön sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä ja direktiivin 2012/27/EU muuttamisesta (uudelleenlaadittu), 4 ja 12 artikla.

¹⁵ ACER, [Annual Report on the Results of Monitoring the Internal Electricity and Natural Gas Markets in 2021](#).

¹⁶ Ks. myös toimi 7.

¹⁷ Televiestintäalalla palveluntarjoajien on annettava asiakkaille edullisimpia hintoja koskevaa neuvontaa vähintään vuosittain, mikä saattaa kannustaa asiakkaita muuttamaan sopimustaan.

**PILARI II: KULUTTAJIEN SUOJELU JA KULUTTAJIEN VAIKUTUSMAHDOLLISUUKSIEN
LISÄÄMINEN**

Toimi 5: Oman energiantuotannon ja energian jakamisen edistäminen kansalaisten keskuudessa

Kansalaiset voivat päättää yhdistää voimansa ja perustaa **energiayhteisön** voidakseen hallinnoida yhteisiä investointeja sekä tuottaa ja kuluttaa uusiutuvaa energiaa esimerkiksi aurinkopaneelien, tuuliturbiinien ja kaukolämpöjärjestelmien avulla. Tämä on EU:n lainsäädännössä turvattu oikeus¹⁸. Euroopassa toimii tällä hetkellä yli 8 000 energiayhteisöä¹⁹, mutta **hyödyntämätöntä potentiaalia** on valtavasti erityisesti maaseutualueilla. Kyse voi olla esimerkiksi uusiutuvan energian tuottamisesta, mukaan lukien biokaasu ja bimetani, tai paikallisesta jätehuollosta. Yhteisiä hyötyjä voidaan saavuttaa myös **jakamalla energiaa**. Tämä mahdollistaa sen, että itse tuotetusta uusiutuvasta energiasta hyöttyy suoraan laajempi joukko ihmisiä, kuten vuokralaiset, pienituloiset kotitaloudet ja ne, joilla ei ole soveltuvaa tilaa. Oma tuotanto ja energian jakaminen lisäävät riippumattomuutta, takaavat kohtuulliset ja vakaammat hinnat ja tekevät energijärjestelmästä tehokkaamman.

Vuoteen 2030 mennessä yli 16 miljoonaa kotitaloutta ja 630 000 pk-yritystä voisi tuottaa omaa uusiutuvaa energiaa.²⁰ Kotitalouksien muodostamien yhteisöjen asennettu uusiutuvan energian kapasiteetti on mahdollista **jopa kymmenkertaistaa**²¹. Yksittäiset kotitaloudet, jotka tuottavat ja kuluttavat omaa aurinkoenergiaansa, voivat saavuttaa 260–550 euron vuosittaiset säästöt. Tuuli- ja aurinkoenergiaa yhdisteleville kotitalouksien muodostamille yhteisöille vuosittaiset säästöt voivat olla 440–930 euroa.²²

Jotta tämä potentiaali voidaan saavuttaa, energiayhteisöille on annettava mahdollisuus jakaa sähköä ilman kohtuuttomia toimittajamaksuja, myydä ylijäämäenergiaa ja hyödyntää mahdollisuuksiaan tasapainottaa korkeaa tai alhaista markkinakysyntää. Hallinnolliset vaatimukset on minimoitava. Lisäksi olisi tarjottava kohdennettua tukea saatavuuden varmistamiseksi energiaköyhille ja haavoittuvassa asemassa oleville kotitalouksille. Komissio tukee jäsenvaltioita tässä pyrkimyksessä laatimalla **energiayhteisöjä koskevan toimintasuunnitelman**.

Tavoite	Energiayhteisöjen potentiaalin hyödyntäminen niiden asennetun uusiutuvan energian kapasiteetin kymmenkertaistamiseksi EU:ssa vuoteen 2030 mennessä sekä uusiutuvan sähkön tuotannon mahdollistaminen 25–30 miljoonalle kotitaloudelle
Tulos	Mahdolliset säästöt, jotka ovat 260–550 euroa vuodessa yksittäisten kotitalouksien osalta, sekä mahdollinen taloudellinen hyöty, joka on 440–930 euroa vuodessa yhteisöjen osalta.
Toimet	Komissio antaa jäsenvaltioille ohjeet siitä, miten energiayhteisöjen ja itse tuotetun energian kulutuksen tarjoamat mahdollisuudet voidaan hyödyntää , mukaan lukien hyvien käytäntöjen jakaminen. Tätä pohjustaa mahdollisia ja olemassa olevia esteitä koskeva arviointi (vuoden 2026 ensimmäinen neljännes), hyväksyy datan yhteentoimivuutta koskevan

¹⁸ Direktiivin (EU) 2019/944 16 artikla ja direktiivin (EU) 2018/2001 22 artikla.

¹⁹ Arvio perustuu käsitteen laajaan tulkintaan, joka ei rajoitu pelkästään EU:n määritelmiin.

²⁰ EnTECin tutkimus kansalaisten tuottamaan energiaan liittyvistä mahdollisuuksista (tulossa).

²¹ Yhteisöenergian osuus voisi olla jopa 90 GW, mikä vastaa 8:aa prosenttia uusiutuvan sähkön kokonaistuotannosta EU:ssa vuoteen 2030 mennessä. Ks. EnTECin tutkimus kansalaisten tuottamaan energiaan liittyvistä mahdollisuuksista (tulossa).

²² Kustannussäästöt on laskettu vuosien 2020 ja 2022 tukku- ja vähittäismarkkinahintojen perusteella. Kun itse tuotettu sähkö kulutetaan sähköverkkoa käyttäen, sovelletaan kaikkia verkkotariffeja ja veroja.

	täytäntöönpanoasetuksen varmistukseen, että energian jakaminen on kuluttajien kannalta helppoa ja täysin automatisoitua (2027), sekä julkaisee kotitalouksille ja muille sidosryhmille, mukaan lukien pk-yritykset, viljelijät ja viranomaiset, tarkoitettuja vaiheittaisia käytännön oppaita yhteisöenergiahankkeiden aloittamisesta ja hallinnoinnista (2026–2027).
--	---

Toimi 6: Joustavuuden edistäminen vähittäissopimuksilla

Kuluttajat, joilla on joustava vähittäissopimus, voivat saada merkittäviä säästöjä. Tietyissä tapauksissa sähkölasku voi **pienentyä jopa 40 prosenttia**, kun lämmityksen kysyntää siirretään ajoille, jolloin sähkön hinta on alhainen.²³ Tämä on yksi syy siihen, miksi kysyntäjoustoa olisi edistettävä aktiivisesti kaikkialla EU:ssa. Hyötyjä ovat muun muassa sähköntuotannon väheneminen ja verkkokustannusten aleneminen sekä vähäisempi tarve kapasiteettia tukeville toimenpiteille. Mahdolliset säästöt ovat arviolta **2,7 miljardia euroa vuodessa vuoteen 2030 mennessä.**²⁴

Näiden hyötyjen toteutuminen edellyttää sen varmistamista, että **joustavia vähittäissopimuksia on laajalti saatavilla, että hinnoittelu on kuluttajille läpinäkyvää ja että heillä on mahdollisuus saada luotettavaa tietoa ja kohdennettua neuvontaa** omiin tarpeisiinsa parhaiten soveltuvan toimitussopimuksen valintaan liittyen ja että käytössä ovat kaikki tarvittavat **tekniset välineet. Älykkäät mittausjärjestelmät** ovat avainasemassa, koska ne tarjoavat joustavuuden edellyttämän datan. Merkityksellisen datan tehokas saatavuus helpottaa myös automaation lisäämistä ja parantaa siten kuluttajakokemusta varmistaen samalla vahvan tietosuojan.

Joustavuuden edistäminen tarkoittaa myös esteiden poistamista joustopalvelujen tarjoajilta – eli yrityksiltä, jotka palkitsevat asiakkaansa sähkönkäytön siirtämisestä huippuajoilta edullisemmille ajanjaksoille, mikä vähentää paikallisiin sähköverkkoihin kohdistuvaa rasitusta. Komissio antaa ohjeita, jotka auttavat poistamaan tällaisia esteitä, kuten lannistimia tai epäsopivia hintasignaaleja.

EU:n ulkopuolella Australian *Solar Sharer Offer* tarjoaa kotitalouksille nollakustanteista sähköä aikoina, jolloin aurinkoenergian tuotanto on runsasta. EU:ssa sähköntoimittajat ovat myös kehittäneet tarjouksia nollakustanteisesta sähköstä. Jäsenvaltiot saattavat haluta tutkia vastaavia EU:n sääntelykehikseen mukautettuja mekanismeja, joiden avulla kansalaiset voivat hyötyä suoraan puhtaasta siirtymästä siten, että laskut saadaan alenemaan ilman aurinkopaneeleihin tehtävää ennakoinvestointia, ja jotka kannustavat kysyntäpuolen joustavuuteen, sovittavat kulutuksen yhteen uusiutuvan energian runsaan tuotannon jaksojen kanssa, parantavat verkon tehokkuutta ja vahvistavat yleistä tukea hiilestä irtautumiselle tekemällä energiasiirtymän eduista näkyviä ja konkreettisia.

Tavoite	Sen mahdollistaminen, että kansalaiset voivat luottavaisesti hyödyntää joustavia vähittäissopimuksia ja älykkäitä energialaitteita, jotka optimoivat energiankäytön
Tulos	Pienemmät kuluttajalaskut, alhaisemmat järjestelmäkustannukset ja jopa 40 prosentin mahdolliset säästöt. ²⁵

²³ [ACERin vuoden 2025 markkinaseurantatiedon](#) tietojen ja komission omien laskelmien perusteella.

²⁴ Demand-side flexibility: Quantification of benefits in the EU; DNV & smartEn, syyskuu 2022.

²⁵ ACERin vuoden 2025 markkinaseurantatiedon (*Rewarding Flexibility: How retail contract choice can help unlock consumer flexibility*) tietojen sekä komission omien laskelmien perusteella sähkökuluttajat voisivat

Toimet	Komissio antaa ohjeet joustavuudesta maksettavan korvauksen edistämiseksi vähittäissopimuksissa (vuoden 2026 ensimmäinen neljännes), parantaa joustavuuden edellyttämän datan saatavuutta hyväksymällä yhteentoimivuusvaatimuksia ja -menettelyjä koskevan täytäntöönpanoasetuksen (2027) sekä edistää joustavuusmahdollisuuksia ja tehokkuutta asiaankuuluvissa hankkeissa uusien asuntotarjonnan parantamiseksi solmittavien kumppanuuksien puitteissa (2026).
--------	---

Toimi 7: Kuluttajien luottamuksen vahvistaminen

Energiankuluttajiin kohdistetaan **aggressiivista telemarkkinointia**, tai heidän on joskus vaikea saada selkoa energiamarkkinoista. Tämä **vähentää luottamusta** markkinoihin ja rajoittaa mahdollisuuksia hyötyä halvemmista vaihtoehdoista tai innovatiivisemmista palveluista.²⁶

Asiakkaille tarjottavien energiapalvelujen laadun parantamiseksi komissio tekee yhteistyötä kuluttajajärjestöjen, energiantoimittajien ja sääntelyviranomaisten kanssa laatiakseen **uuden, energiantoimittajille tarkoitetun palvelusäännösten** ensimmäisenä askeleena **sopimattomien markkinointikäytäntöjen** torjunnassa. Säännöstö antaa energiantoimittajille mahdollisuuden sitoutua vapaaehtoisesti ylittämään nykyiset vaatimukset. Tähän kuuluvat tehokas valitusten käsittely, haavoittuvassa asemassa olevien kuluttajien – kuten maaseutualueilla asuvien kuluttajien – toimitusten keskeyttämisen ehkäiseminen soveltamalla pidempiä irtisanomisaikoja ja räätälöityjä maksusuunnitelmia ja varmistamalla vähimmäistoimitukset sekä edullisimpia hintoja koskevan neuvonnan antaminen ja varhaisvaroitusjärjestelmien käyttöönotto (ks. toimi 4). Säännöstö toimii **luotettavuusmerkkinä**, jolla energiantoimittajat viestivät kuluttajille, että nämä voivat odottaa läpinäkyviä, oikeudenmukaisia palveluja. Osassa jäsenvaltioista²⁷ tällaista säännöstöä sovelletaan jo menestyksekkäästi myös valvoen sen noudattamista. Jäsenvaltiot voivat itse päättää, pannaanko tällainen säännöstö täytäntöön kansallisella tasolla ja miten täytäntöönpano tapahtuu.

Tekoäly ja digitalisaatio tuovat mukanaan monia etuja, kuten energiansäästöjä ja energialaskujen pienentymistä, mutta ne myös asettavat uusia haasteita. Sen vuoksi komissio arvioi, ovatko nykyiset säännöt tältä osin tarkoituksenmukaisia.

Luottamus markkinoihin kärsii, jos energiantoimittajat eivät suojele itseään epävakailta hinnoilta. Jos energiantoimittaja joutuu lopettamaan toimintansa, asiakkaat voivat menettää mahdolliset ennakkomaksut ja saattavat joutua tekemään epäedullisemmän sopimuksen. Tämän estämiseksi komissio antaa kansallisille sääntelyviranomaisille ohjeet siitä, miten ne voivat varmistaa, että energiantoimittajat laativat **asianmukaiset riskienhallinta- ja suojausstrategiat**, jotta sähkön vähittäismarkkinat pysyvät vakaina ja luotettavina.

Tavoite	Luottamuksen vahvistaminen, aggressiivisen ja harhaanjohtavan (tele)markkinoinnin torjuminen sekä kansalaisten suojeleminen markkinoiden toimintapuutteiden seurauksilta
---------	---

saavuttaa jopa 40 prosentin säästöt vaihtamalla dynaamisen hinnan sopimukseen ja hallitsemalla kulutustaan aktiivisesti.

²⁶ [Eurobarometri-tutkimuksessa](#) parannuskohteena mainitaan sopimattomat kaupalliset menettelyt. Vastaajista 82 prosenttia luottaisi energiantoimittajiin enemmän, jos ne sitoutuisivat virallisesti sertifioituihin kuluttajan oikeuksia koskeviin käytäntönsääntöihin.

²⁷ Esimerkiksi Alankomaat, Irlanti ja Ranska.

Tulos	Kuluttajien luottamuksen lisääntyminen ja palvelujen laadun paraneminen sekä markkinoiden läpinäkyvyyden lisääntyminen, mikä johtaa kilpailulliseen hinnoitteluun ja palvelun tehokkuuden paranemiseen.
Toimet	Komissio auttaa saavuttamaan kuluttajille koituvat hyödyt ehdottamalla energiantoimittajille helposti ymmärrettävää, kuluttajan oikeuksia koskevaa palvelusäännöstöä , jonka avulla energiantoimittajat voivat vapaaehtoisesti sitoutua noudattamaan läpinäkyvyyteen, oikeudenmukaisuuteen, keskinäiseen luottamukseen ja vastuuvollisuuteen perustuvia korkeita kuluttajansuojastandardeja (vuoden 2026 viimeinen neljännes), julkaisee uusia ohjeita tukeakseen kansallisia sääntelyviranomaisia toimittajien toimitushäiriöiden ehkäisemisessä parantamalla riskienhallintaa (vuoden 2026 ensimmäinen neljännes) sekä arvioi tarvetta hyväksyä vuoden 2029 jälkeiseksi ajaksi EU:n energiankuluttajien oikeuksia koskeva säädösehdotus , jotta voidaan varmistaa kuluttajan oikeudet myös uusien innovatiivisten sopimusten yhteydessä ja puuttua aggressiivisiin tai harhaanjohtaviin (tele)markkinointikäytäntöihin (2028).

PILARI III: ENERGIÄKÖYHYHDEN JA HAAVOITTUVUUDEN TORJUMINEN

Energiasiirtymässä keskeisessä asemassa ovat oikeudenmukaisuus ja tasapuolisuus. Haavoittuvassa asemassa olevien ja energiaköyhyydestä kärsivien kuluttajien suojeleminen on viimeisimmän Eurobarometri-tutkimuksen²⁸ mukaan eurooppalaisten **tärkein prioriteetti**. Energiaköyhyys, liian kallis asuminen ja sosiaalisen asuntotuotannon asuntojen rajallinen saatavuus voivat lisätä haavoittuvuusriskejä. EU laatii parhaillaan ensimmäistä köyhyysvastusta EU:n strategiaa, jonka tavoitteena on auttaa ihmisiä saamaan olennaista suojelua ja palveluja, puuttua köyhyysperimäisiin syihin ja myötävaikuttaa köyhyyspoistamiseen vuoteen 2050 mennessä. Kun energiaa on kaikkien saatavilla keskeisenä palveluna, haavoittuvuus ja köyhyys vähenevät EU:ssa.

Toimi 8: Voimien yhdistäminen energiaköyhyysvähentämiseksi

Vuonna 2024 noin **42 miljoonaa eurooppalaista** (9,2 % EU:n väestöstä) ei pystynyt lämmittämään kotiaan riittävästi.²⁹ Tämä on vakava ja kestävä tilanne, joka koskettaa liian monia EU:n kansalaisia ja vaikuttaa suhteettomasti köyhyys- tai syrjinnän vaarassa oleviin perheisiin ja väestöryhmiin.

EU:n oikeudellisessa kehityksessä edellytetään, että jäsenvaltiot puuttuvat energiaköyhyyteen ja suojelevat haavoittuvassa asemassa olevia kuluttajia toteuttamalla poliittisia toimenpiteitä ja konkreettisia toimia. Komission arviointi³⁰ päivitetystä kansallisista energia- ja ilmastosuunnitelmista osoittaa kuitenkin, että näitä **sääntöjä pannaan täytäntöön epätasaisesti eri puolilla EU:ta**. Tämä johtuu osittain siitä, että haavoittuvassa asemassa olevien kotitalouksien ja energiaköyhyydestä kärsivien ihmisten tunnistaminen ja tavoittaminen sekä **tarpeiden muuntaminen tehokkaiksi tukitoimenpiteiksi** on vaikeaa, koska sekä energiaköyhyys että haavoittuvuus on **monitahoista**. Komissio auttaa jäsenvaltioita tekemään **kansallisista suunnitelmistaan** kunnianhimoisempia ja vähentämään energiaköyhyyttä antamalla lisäohjeita sekä jakamalla hyviä, toistettavissa olevia käytäntöjä. Näissä keskitytään onnistuneisiin kansallisiin ja paikallisiin lähestymistapoihin, joilla

²⁸ [Flash-eurobarometri 566](#), *Consumer behaviour in the energy transition*, joulukuu 2025.

²⁹ Eurostat, [Population unable to keep home adequately warm by poverty status](#), helmikuu 2026.

³⁰ [SWD\(2025\) 140 final](#).

puututaan energiaköyhyyteen ja ristiriitaisiin kannustimiin³¹, samalla kun varmistetaan, että kannustimet energiansäästöön ja energiatehokkuuteen säilyvät myös kotitalouksille, jotka saavat sosiaalietuksia energialaskujensa kattamiseksi. Komissio auttaa jäsenvaltioita myös rakennusten energiatehokkuusdirektiivin (EU) 2024/1275 mukaisesti laatimaan vuoden 2026 loppuun mennessä **kansalliset rakennusten perusparannussuunnitelmansa**. Niissä yksilöidään energiatehokkuudeltaan heikoimmat rakennukset, joissa heikoimmassa asemassa olevat kansalaiset asuvat, ja määritellään räätälöityjä politiikkoja, joilla heitä autetaan pienentämään energialaskujaan ja lisäämään kotiensa asumismukavuutta niin talvella kuin kesällä. Suunnitelmilla pyritään myös valtavirtaistamaan perusparannusten yhteydessä **esteettämyys** ikäihmisten ja vammaisten henkilöiden kannalta.

Sosiaalisen ilmastorahaston³² ja koheesiopolitiikan rahastojen³³ puitteissa toteutettavien energiaköyhyshankkeiden ja energiaköyhyyden neuvontakeskuksen kautta paikallistasolla tarjottavan muun tuen lisäksi komissio käynnistää **Life-ohjelman**³⁴ **puitteissa uuden ehdotuspyynnön** sellaisten hankkeiden rahoittamiseksi, joilla tuetaan kansallisia, alueellisia ja paikallisia viranomaisia energiaköyhyyden torjunnassa kymmenen jo käynnissä olevan hankkeen pohjalta. Tämä lisää muiden toimijoiden mahdollisuuksia suunnitella ja laajentaa kohdennettuja toimenpiteitä, joilla energiaköyhyydestä kärsiville kotitalouksille tarjotaan kestäviä ratkaisuja kohtuuhintaisen energian hankkimiseksi ja elinolojen parantamiseksi. Lisäksi komissio antaa ohjeita keinoista suojella haavoittuvassa asemassa olevia kotitalouksia ja energiaköyhyydestä kärsiviä ihmisiä **maakaasuverkkojen käytöstä poistamisen** aikana.

Tavoite	Kansallisten ja paikallisten viranomaisten auttaminen energiaköyhyydestä kärsivien ihmisten määrän vähentämistä ja haavoittuvassa asemassa olevien kuluttajien suojelemista koskevien konkreettisten toimien toteuttamisessa reilun, oikeudenmukaisen energiasiirtymän varmistamiseksi
Tulos	Energiaköyhyydestä kärsiviä tai sen vaarassa olevia haavoittuvia kotitalouksia koskevan politiikan johdonmukaisuuden ja kohdentamisen parantuminen, rakenteellisten ratkaisujen (esim. perusparannusten) nopeampi, oikeudenmukaisempi ja kohtuuhintaisempi saatavuus sekä energiaköyhyyden ja siihen liittyvien terveydellisten ja sosiaalisten ongelmien asteittainen, mitattavissa oleva vähentäminen kaikkialla EU:ssa.
Toimet	Komissio aikoo o päivittää energiaköyhyydestä antamaansa suositusta³⁵ tarjotakseen lisäanalyysiä ja jakaakseen hyviä, toistettavissa olevia käytäntöjä, muun muassa käytäntöjä, joilla puututaan menestyksekkäästi energiaköyhyyteen ja poistetaan jakautuneita kannustimia, hyödynnetään digitaalisia välineitä, yksinkertaistetaan haavoittuvassa asemassa olevien kansalaisten tavoittamista, toteutetaan monialaisia toimenpiteitä kansalaisten suojelemiseksi helleaalloilta, edistetään energiatehokkuustoimenpiteiden innovatiivisia rahoitusvälineitä sekä kerrotaan, miten energian jakaminen

³¹ Tällaisia jakautuneita kannustimia ilmenee silloin, kun vuokranantajilla ei ole motivaatiota parantaa asumista, koska vuokralaiset saavat suurimman osan hyödyistä mutta eivät voi tehdä muutoksia itse.

³² Vuosina 2026–2032 sosiaalisesta ilmastorahastosta myönnetään enimmillään 86,7 miljardia euroa sellaisten haavoittuvassa asemassa olevien ihmisten ja pienyritysten auttamiseen, joihin energia- ja liikennekustannusten nousu vaikuttaa eniten.

³³ Koheesiopolitiikan nykyaikaistamista koskevassa asetuksessa jäsenvaltioita kannustetaan lisäämään kohtuuhintaisen ja kestäväen asumisen rahoittamista keskittyen energiaköyhyydestä kärsiviin kotitalouksiin.

³⁴ [Life-ohjelman monivuotinen työohjelma vuosiksi 2025–2027](#).

³⁵ [EUR-LEX 32023H2407](#).

	ja energiayhteisöt voivat lievittää energiaköyhyyttä tehokkaasti (vuoden 2026 viimeinen neljännes) - o jatkaa teknisen avun ja lisäohjeiden antamista kansallisille, alueellisille ja paikallisille viranomaisille politiikkojen ja toimenpiteiden kohdistamiseksi tehokkaasti haavoittuvassa asemassa oleviin kansalaisiin (2026–2028) sekä - o auttaa kansallisia, alueellisia ja paikallisia viranomaisia energiaköyhyydestä kärsivien kansalaisten tavoittamisessa tehokkailla toimenpiteillä rahoittamalla Life-ohjelman puitteissa uusia hankkeita, joilla puututaan energiaköyhyyteen, sekä toteuttaa räätälöityjä viestintä- ja tiedotustoimia antaakseen haavoittuvassa asemassa oleville ja energiaköyhyydestä kärsiville kansalaisille tietoa kustannustehokkaista energiansäästömahdollisuuksista (2026–2027).
--	--

Toimi 9: Haavoittuvassa asemassa olevien kansalaisten suojaaminen energiatoimitusten katkaisemiselta

Monet EU:n kansalaiset – mukaan lukien kansalaiset, jotka jo kärsivät energiaköyhyydestä – **eivät pysty maksamaan energialaskujaan**, mikä on heille vakava huolenaihe. Riski sähkö- ja kaasutoimitusten katkaisemisesta vaikuttaa vakavasti heidän elämänlaatuunsa ja terveyteensä, myös mielenterveyteen. Vuonna 2024 noin **31 miljoonaa eurooppalaista ei maksanut kaasu-, sähkö- tai vesilaskuaan ajoissa**³⁶.

Komissio tekee yhteistyötä jäsenvaltioiden, kansallisten sääntelyviranomaisten, energiantoimittajien, kuluttajajärjestöjen ja muiden asiaankuuluvien sidosryhmien kanssa, jotta kansallisella tasolla perustettaisiin järjestelmiä **varhaisten varoitusmerkkien** tunnistamiseksi silloin, kun kotitalouksilla on vaikeuksia maksaa energialaskujaan. Tavoitteena on auttaa energiayhtiöitä puuttumaan asiaan ja tarjoamaan tällaisille kotitalouksille tukea ennen kuin ongelma pahenee. Lisäksi komissio aikoo edistää hyviä käytäntöjä energiansaannin katkaisujen ehkäisemiseksi ja niiltä suojautumiseksi, kuten **velanhallintajärjestelyjä**.

Tavoite	Parempi suojele haavoittuvassa asemassa oleville ja energiaköyhille kansalaisille, joita uhkaa energiantoimitusten katkaisemisen riski, hyödyntämällä varhaisvaroitus- ja velanhoitojärjestelyjä
Tulos	Energiatoimitusten katkaisemisen vähentyminen, haavoittuvassa asemassa olevien kuluttajien johdonmukainen suojele kaikkialla EU:ssa, haavoittuvuuden vähentyminen sekä sosiaalisen oikeudenmukaisuuden, terveyden ja hyvinvoinnin parantuminen.
Toimet	Komissio laatii tukea koskevat ohjeet ja järjestää kansallisille ja paikallisille viranomaisille koulutusta energiatoimitusten katkaisemiselta turvaavien suojoitoimenpiteiden suunnittelusta ja täytäntöönpanosta sekä edistää parhaita käytäntöjä kohdennettujen työpajojen, tapahtumien ja julkaisujen avulla (vuoden 2026 toinen ja kolmas neljännes) sekä antaa tietoa saatavilla olevasta tuesta erityisillä viestintätoimilla (koko vuoden 2026).

PILARI IV: OLEMASSA OLEVAN EU:N LAINSÄÄDÄNNÖN TÄYTÄNTÖÖNPANO

³⁶ Eurostat, [Arrears on utility bills](#), helmikuu 2026.

Euroopan kansalaiset hyötyvät vahvasta kuluttajansuojasta EU:n lainsäädännön ansiosta. **Täytäntöönpano on kuitenkin edelleen epätasaista.** Ilman vahvaa täytäntöönpanoa kentällä EU:n tavoitteiden ja ihmisten kokemusten välinen kuilu pysyy yllä. **Paikallisviranomaisilla** on keskeinen rooli kansalaisten tukemisessa ja yhteydenpidossa heihin. Ne eivät kuitenkaan aina osallistu riittävästi politiikan kehittämiseen, eikä niillä aina ole **valtuuksia tai keinoja** toteuttaa toimenpiteitä kansalaisten hyväksi.

Komissio tekee yhteistyötä jäsenvaltioiden ja sidosryhmien kanssa auttaakseen EU:n lainsäädännön täytäntöönpanossa ja sen noudattamisen valvonnassa erityisesti antamalla **ohjeita** ja tekemällä **tekniisiä analyyskejä energiayhteisöistä ja itse tuotetun energian kulutuksesta.** Tähän sisältyvät myös energiayhteisöjä koskevan toimintasuunnitelman laatiminen, haavoittuvassa asemassa olevien ja energiaköyhyydestä kärsivien asiakkaiden suojeleminen energiatoimitusten katkaisemiselta ja sinä aikana kun kaasun käytöstä luovutaan asteittain; yhteenveto keskeisistä sopimusehdoista, toimittajan riskien hallinta, markkinapohjaiset vähittäishinnat, joustavuudesta maksettava korvaus vähittäissopimuksissa sekä toimittajan vaihtamista koskevat tekniset säännöt.

Täytäntöönpanossa on tietenkin otettava huomioon **kaikki eri sidosryhmät.** Siksi kaikkien tässä tiedonannossa asetettujen tavoitteiden saavuttamisen kannalta on olennaisen tärkeää, että komissio, jäsenvaltiot ja kansalaiset sekä kansalaisyhteiskunta, sääntelyviranomaiset, teollisuus ja tiedeyhteisö ovat läheisessä vuorovaikutuksessa keskenään ja tekevät tiivistä **yhteistyötä.** Tätä varten komissio **virtaviivaistaa** nykyisiä aloitteita ja lisää olemassa olevien tukivälineiden – kuten kansalaisten energianeuvontakeskuksen, energiaköyhyyden neuvontakeskuksen, kaupunginjohtajien energia- ja ilmastopöytäkirjan, EU:n saarialoitteen (EU Islands Initiative), siirtymävaiheessa olevia kivihiihtialueita koskevan aloitteen ja energiankäyttötottumuksia koskevan foorumin (Energy Behaviour Forum) – näkyvyyttä sekä päivittää nykyisen **kansalaisten energiafoorumin** yhteyspisteeksi, joka jakaa parhaita käytäntöjä ja seuraa täytäntöönpanon edistymistä. Lisäksi komissio antaa jäsenvaltioille ohjeita, jotta ne voivat lisätä kaupunkien vaikutusmahdollisuuksia ja auttaa hyödyntämään paikallisviranomaisten koko potentiaalin puhtaaseen energiaan siirtymisessä. **Komissio kiinnittää kansallisten kuluttajajärjestöjen kautta erityistä huomiota kansalaisten osallistumiseen ja varmistaa, että kuluttajat saavat tietoa oikeuksistaan ja EU:n energiamarkkinoilla tarjolla olevista mahdollisuuksista.**